

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Leven Ende Deughden Vande Vveerdighe Agnes Van
Heilsbagh Gheestelycke Dochter Onder de bestieringhe
der Societeyt Iesv**

Huysmans, Daniel

T'Antwerpen, 1691

V. Strenghe leven ende lyf kastijdinghen van haer jonckheyt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37188

dat desen onfuyveren mensch niet in 't minste de deure be-
roeren en konde. Hy vertrock: ende ick loofde Godt, door-sijn
lieve Moeder, welcker hulpe ende bystandt ick ghenoten
hadde.

Als haer jemandt door vvoorden oft andersints ee-
nige onfuyvere genegentheyte te kennen gaf, kreegh
dien van *Agnes* onverwachts eenen kaeck-slagh. 'T
vvelck soo dickwils te doen vvas, dat ongelijke per-
soonen van haer vervremt ende af-keerigh vvaeren,
tot haer groot genoeghen: Want sy in dese afgekeert-
heyte vermaeck nam, ende van alsdan besloten hadde,
voor alle haer leven de Suyverheyte te bewaeren, al en
vvas sy door geen belofte tot de selve in dese tijden
verplicht.

Ghemerckt dat de jonckheyte in soo vele perijcke-
len, ende soo menighvuldighe aen-stooten van dese
leelijcke sonde gestelt is, sach sy klaerlijck dat jonghe
dochters genootsaect zijn haer lichaem in dwanck
te houden, ende krachtighe middelen te gebruycken,
om den duyvel, de wereltd, vleesch ende bloedt t'over-
winnen. Hier door wiert sy tot verscheyde lyf-kastij-
dinghen gedreven, van de vvelcke vvy in 't volgende
Capittel sullen spreken.

V. C A P I T T E L.

Strenghe leven ende lijf-kastijdingen van haer jonckheyte.

GHemerckt dat *Agnes* in dese jaeren gheenen
mensch, maer Godt alleen tot stierman ghehadt
heeft, den welcken buyten andere middelen tot hae-
ren voortganck, haer oock aendreef, tot haet ende lijf-
kastij-

kastijdinge des lichaems, sonder beduydelijck te verklaren, wat sy dies aengaende doen of laeten moest: Soo en ist niet wonder, dat sy in dese hardigheydt, door haeren over grooten yver, buyten sporigh gheweest is.

Van't beginsel haerder bekeeringhe speelden haere ghedachten op't kastijden van haer sondigh lichaem: maer en wist niet op wat maniere sy dit soude aenleggen, of beginnen. Sy en gaf dese ghenegentheyt aen niemant te kennen: Ja en wist oock niet, dat men dese dinghen behoort met eens anders kennisse t'ondernemen. Welcke onwetentheyt, die haer eenige jaeren by gebleven is, haer tot soodaenighe onmaetigheyt gebrocht heeft, dat sy onder d'overvloedige lijfkastijdingen soude besweken hebben, ten waere Godt besonderlijck in dese overdaedigheydt haer leven behouden hadde.

Haer strenghe vasten, ende andere boetveerdighe wercken zijn begoft, naer dat sy de Levens der Heylighen ter handt genomen hadde: Want sy uyt dese voorbeelden van onnoosele ende deughtrijcke sielen, die vinnighlijck haer lichaem onthaelt hebben, besloot, wat haer te doen stont, die soo grootelijckx van plicht ende misdaeden vervult was.

In't beginsel was haer vasten soodaenigh, dat sy dagelijckx maer eens en at, ende weynigh: nuttende tot haeren noot-druft het slechtste dat'er in huys was. Ende dit was gemeynelijck, dat vande tailliooren, namentlijck vande Dienst-boden tafel, afquam. Haeren dranck was water; oft eenighe steerten biers, die sy in een kruycke vergaederde; of suer ende bekaemt bier, dat-men gewoon was aen de verckens te geven.

Als het volck des huys desen dranck ende spijsse gewaer wiert, seyde *Agnes* dat sy uyt leckernye dit dronck, ende at. Men antwoorde haer al lachende, dat-se soodaenighe leckernyen voor haer lieten. Aldus gonck desen aenstoot met lachen voor-by, sonder dat haer aengenomen vasten gestoort wiert: t'welck haer seer wel beviel.

Dit en was niet genoeg tot voldoeninge van haer fonden, soo haer docht: sy quam dan voorder. Nam tot haeren dranck vuyl ende stinckende water. Somwijlen en at sy niet, dan alle dry daeghen een kleyn stucxken broots. Heeft twee vastens over-gebracht, dagelijckx een kleyn stucxken broots nuttende, ende anders niet: hier toe wat water, of somwijlen wat kleyn bier. Dese nu gemelde onthoudinghe van spijsse ende dranck, noemt sy t'beginsel van haer lijf-kastijdinghen.

Niet teghenstaende dat sy ten uyttersten behendigh was om dit vasten voor d'ooghen der menschen te bedecken: Evenwel het wiert ten lesten van haer Vader ende andere huys-genoten bemerckt. Waer door sy ghepraemt is gheweest, of sy wilde, of niet, allen dagh inde teghenwoordigheydt van andere, een, of twee, al-te-met dry glasen wijns te drincken: t'geen haer seer pijnighde, maer en kost'er niet uyt.

By d'onthoudinghe van spijsse ende dranck, verwoeghe sy noch andere hardigheden: Ende gemerckt, dat de ghewoonelijcke instrumenten om discipline te doen, haer ontbraeken: sloegh sy haer lichaem drymael daeghs met tacxkens van genyver-hout, ende soo langh, tot dat sy heel vermoeyt was van slaen: soo dat sy somwijlen een quartier, somwijlen een half ure hier mede besigh was.

Naer

Naer dat dese lyf-kastijdinghen een half jaer ghe-
duert hadden, dochten haer dese genyver-taxkens te
sacht, niet-tegenstaende, dat sy haer lichaem groote-
lijcks quetsten. Soo ghebruyckte sy dan voorder tax-
kens van stijf-stekende doornen, ende dat, gelijk de
voorgaende, drymael daeghs: 't welck ontrent den
tijd van een jaer geduert heeft. Tot dit vreedt vverck
klom sy op 't hooghste van 't huys, om van niemant
gehoort of gesien te vvorden. Naer dese disciplinen
vreef sy de vvonden met sout, om de pijnen langher
te voelen, ende sliep by nachten op doornen.

Hier by socht sy een hayren kleedt te krijgen: ende
dat bekomen hebbende, droegh het selve dagh ende
nacht. Heeft oock haer lichaem met een gheknoopte
hayren koorde gebonden: die haer soo pijnighde ende
wondighde, dat den gangh haer schier onmoghelijk
was. Daer by hadde sy noch een ysere keten, die sy on-
der-half jaer gedraeghen heeft.

Met soodaenighe onruste by daghen ende by nach-
ten en was sy noch niet voldaan: maer nam eenighe
jaeren voor haer bedde een plancke: ende eenen hee-
len winter, oock inde grootste koude, stack sy haer
bloote voeten buyten het decksel, soo dat haer voeten
als vervrosen, ende sonder gevoelen waeren.

Sy overwon haer selven kloeckelijck in al wat pij-
nelijck oft walghelijck was: alle vuyligheydt inden
mont nemende, ende oock swelghende: Ende hier
in, ghelijck inde voorgaende stucken, de behoorlijc-
ke maete te buyten gaende.

Men kan hier uyt bespeuren met wat yyer dat dese
jonghe Maghet ontsteken was, om Godt vergiffenisse
te verkrijghen vande sonden, die meer uyt kinderlijc-
ke

ke onbedachtigheyt, als uyt boosheyt bedreven waeren, al is't dat sy in haer schriften de selve seer swaer maeckt; ende lichtelijck gissen, wat voortganck van soodaenighe beginselen te verwachten is.

VI. C A P I T T E L.

Ootmoedighheyt, Gave der traenen; Bermherrigheyt van haer jonckheydt.

TUsschen dese groote lijf-kastijdinghen, speelden d'oeffeninghen van andere deughden: laet ons eenighe van dese aenraeken, ende vooreerst d'Ootmoedighheyt, den waerachtighen gront-steen van het gheestelijck leven, die van't beginsel in *Agnes* groot, maer veel grooter ende wonderlijcker inde volgende jaeren gheweest is.

t'Ootmoedigh ghevoelen van haer selven was soodaenigh, dat sy gheen mensch, gheen beest, gheen schefsel, soo slecht, soo verworpen, soo verfoyelijck en vont, als haer selven. Siende eenighe doode honden, katten of andere stinckende beesten, keerde sy haer ghedachten tot de sonden, die haer siele voor Godts aenschijn hondert duysentmael afgrijsselijcker maeckten, als alle stanck ende vuyligheyt deser wereldt aen de sinnen der menschen is. Ende oversulckx aenmerckende dese doode ende stinckende dieren, vonniste dat dese in eenigher maniere weerdiger waeren dan sy: Gemerckt dat sy voor Godts oogen plichtigh was, ende dese dieren niet. Hoe vuyl ende stinckende dat se waeren, druckte die somwijlen aen haer herte: ja hadde sy die in haer herte konnen drucken
ende